

LKCA

Gereserveerd subsidiebedrag: **€ 5.103.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 5.103.000

Over de instelling

Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, bekend als Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (hierna: LKCA), zet zich in om cultuureducatie en cultuurparticipatie te bevorderen door middel van deskundigheidsbevordering, netwerken, informatieverspreiding, onderzoek en monitoring. Zij organiseert bijeenkomsten en faciliteert netwerken. Samen met het Fonds voor Cultuurparticipatie is zij partner in het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' en het nieuwe programma 'Cultuurparticipatie'.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.46 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst geen subsidie toe te kennen, tenzij:

- de instelling alsnog reflecteert op haar rol in het cultuurbestel. Deze eerdere verplichting uit de subsidietoekenning voor de BIS-periode 2017 – 2020 is niet uitgevoerd maar nog altijd noodzakelijk, des te meer in deze tijd.
- de instelling in deze reflectie een behoefteanalyse van de cultuursector betreft.
- de onderzoeksfunctie en de leerstoelen worden overgeheveld naar het kenniscentrum voor cultuurbeleid, de Boekmanstichting.
- de instelling op basis van de reflectie en behoefte een nieuw activiteitenplan aanlevert met een aangepaste en sluitende begroting.

Beoordeling

Voorwaarden subsidiecategorie

De raad vindt het van belang dat er een bovensectorale voorziening voor cultuureducatie en cultuurparticipatie is die de cultuursector ondersteunt en versterkt. De relevantie van deze voorziening en de meerwaarde die zij voor de sector kan hebben staan buiten kijf.

De opdracht zoals die geformuleerd is in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid is vrij algemeen en nauwelijks gewijzigd sinds de vorige BIS-

regeling: deskundigheidsbevordering, landelijke informatie- en netwerkfunctie, en onderzoek en monitoring, voor zowel cultuureducatie als cultuurparticipatie. De invulling die LKCA hieraan geeft is dermate generiek en weinig concreet dat niet kan worden vastgesteld of zij in de praktijk voldoet aan de subsidievoorwaarden.

Het is daarnaast onduidelijk of de taken van dit subsidieartikel en/of de invulling die LKCA daaraan geeft nog aansluiten bij de behoeften en wensen van de sector. Graag zou de raad de relatie tussen de opdracht, de kernactiviteit en de behoefte van de cultuursector willen zien.

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De kernactiviteit van dit subsidieartikel is het verrichten van ondersteunende activiteiten op het terrein van cultuureducatie en cultuurparticipatie.

LKCA heeft een beleidsplan ingediend en de raad mist een uitwerking hiervan in een activiteitenplan. LKCA is te weinig concreet over haar toekomstige activiteiten. Haar doelen zijn gericht op publiek en samenleving, waarbij de nadruk ligt op de professionals in educatie en de amateurkunst. De raad is er echter niet van overtuigd dat LKCA cultuurbreed werkt en ondersteunend is voor de hele cultuursector.

De raad is positief over het verzamelen, bundelen en verspreiden van informatie, benchmarks en good practices van LKCA. Hierbij worden centra voor de kunsten, muziekscholen en andere aanbieders van kunst- en cultuureducatie goed bereikt. Curriculum.nu is daarnaast door LKCA via diverse kanalen over het voetlicht gebracht en haar Cultuurkrant kent een grote afname.

De raad heeft vier jaar geleden geadviseerd veranderingen door te voeren met als doel van LKCA een meer toekomstbestendige organisatie te maken. De minister heeft destijds aan het subsidiebesluit de verplichting verbonden dat LKCA diende te reflecteren op haar rol in het bestel. Bovendien diende zij een aangepast activiteitenplan aan te leveren voor 2019 en 2020 waarin deze reflectie zichtbaar werd gemaakt. Door het opschuiven van de planning voor de nieuwe beleidsperiode heeft de minister deze verplichting in 2018 laten vallen, maar de raad vindt deze reflectie nog altijd het noodzakelijke startpunt voor een verdere ontwikkeling van LKCA.

In haar aanvraag reflecteert LKCA niet op de eerdere kritiek van de raad en verantwoordt zij niet het door haar gevoerde beleid van de afgelopen vier jaar. Zij hanteert geen prestatie-indicatoren en de raad mist daardoor informatie over de beoogde effecten en de behaalde resultaten. De raad vindt het een gemiste kans dat er bij LKCA, door het ontbreken van een

analyse van de sector en een reflectie op haar rol en functie daarin, geen heroriëntatie en herpositionering binnen het bestel heeft plaatsgevonden.

Voor de toekomst ontbreekt een positionering en strategische uitwerking. LKCA geeft geen kader voor de keuzes die zij nu maakt, hetgeen een beoordeling daarvan in de weg staat. Tegelijkertijd zijn de opgaven voor cultuureducatie en cultuurparticipatie onverminderd groot en is de sector in beweging. Ook LKCA schrijft dit in haar aanvraag, maar maakt niet duidelijk welk verschil zij hierin wil maken.

De raad constateerde in zijn stelseladvies 'Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur' (2019) dat de onderzoeksfunctie in de ondersteuningsstructuur versnipperd is belegd. LKCA heeft tot dusver de taak om onderzoek naar en monitoring van cultuureducatie en cultuurparticipatie te verrichten. LKCA verzamelt en verspreidt daartoe informatie uit de werkpraktijk. LKCA is daarnaast een partnerschap aangegaan met de Erasmus Universiteit met de vestiging van twee bijzondere leerstoelen, de ene gericht op cultuureducatie, de andere op cultuurparticipatie. LKCA geeft echter geen inzicht in de doelen die zij zichzelf stelt als kennisinstituut en de aanvraag bevat geen goede en gedegen opzet van een onderzoeksagenda voor de komende jaren.

De raad onderkent dat de praktijkgerichte wijze waarop LKCA informatie verzamelt, bijdraagt aan haar kennisbasis, maar vindt LKCA niet de juiste plek voor meer onafhankelijk onderzoek. Dit onderzoek en de onafhankelijke leerstoelen – inclusief de bijhorende financiering ervan – passen in zijn ogen beter bij het kenniscentrum voor cultuurbeleid, de Boekmanstichting. De raad is voorstander van het centraal onderbrengen van onderzoek bij één organisatie, waarbij meer geïsoleerde onderwerpen in een breder perspectief onder de aandacht kunnen worden gebracht. De Boekmanstichting doet integraal en cultuurbreed onderzoek en kan het onderzoek naar cultuureducatie en -participatie borgen in een brede onderzoeksagenda.

Ook adviseerde de raad in 2019 om gedurende de komende subsidieperiode 2021 – 2024 een transitie te maken naar een nieuwe invulling van de BIS-functie 'kennisinstituut voor cultuureducatie en -participatie'. Hierbij adviseerde de raad de eerste helft van de subsidieperiode te wijden aan onderzoek naar de toekomstige rol en maatvoering, de rol ten opzichte van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de manier waarop de onderzoeksfunctie meer gebundeld kan worden belegd bij het kenniscentrum voor cultuurbeleid. In de tweede helft van de subsidieperiode zou de nieuwe ondersteuningsstructuur op het gebied van kennis vorm kunnen krijgen.

LKCA reflecteert in haar aanvraag in het geheel niet op het bovenstaande. De raad bekrachtigt zijn eerdere advies.

Vernieuwing

Naar de mening van de raad is LKCA niet agenderend, zoals ze zichzelf typeert, maar met name reactief. LKCA reageert op beleid en maatschappelijke ontwikkelingen.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

LKCA heeft een eigen cao waarin salariëring en overige arbeidsvoorwaarden voor medewerkers zijn vastgelegd. In de aanvraag en het activiteitenplan gaat LKCA niet in op een mogelijke vergoeding voor vrijwilligers en stagiairs.

LKCA is bijna volledig afhankelijk van structurele subsidie van OCW. De organisatie heeft met 61 medewerkers een relatief groot personeelsbestand. De raad merkt op dat LKCA jaarlijks circa 90 procent kosten voor overhead maakt. Er wordt een afname van het aantal fte voorzien, van 45 fte in 2020 naar 42 in 2024, maar geen afname van de personeelslasten. Daarnaast betaalt LKCA nog altijd wachtgelden als gevolg van de fusies.

LKCA gaat uit van 200.000 euro aan opbrengsten uit bijdragen van bezoekers aan evenementen. Zij organiseert zelf bijeenkomsten samen met partners en levert inhoudelijke bijdragen op bijeenkomsten van anderen. In 2018 ging het om 125 bijeenkomsten met in totaal 6.211 deelnemers. Het totale bereik van de bijeenkomsten liep terug ten opzichte van 2017. LKCA experimenteert met webinars, die in 2018 door 1.936 personen werden bezocht en waarop de respons positief is. De instelling zet bewust niet in op betaalde opdrachten om concurrentie met de organisaties en professionals waar zij voor werkt te voorkomen.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Educatie en participatie is de bestaansopdracht van LKCA. Zij wil volgens eigen zeggen bijdragen aan de kwaliteit van ieders bestaan door culturele en creatieve ontwikkeling voor iedereen mogelijk te maken. Zij participeert daartoe in verschillende netwerken en organiseert activiteiten die gericht zijn op politieke en maatschappelijke beïnvloeding.

De raad vindt dit een hele brede doelstelling en merkt op dat LKCA niet concretiseert hoe zij hieraan bijdraagt via ondersteuning van de sector. Zij schrijft voornamelijk over deelname aan cultuur en actieve cultuurbeoefening door amateurs.

LKCA geeft aan samen te werken met het Fonds voor Cultuurparticipatie. Samen met het fonds is zij partner in het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' en het nieuwe programma 'Cultuurparticipatie'. Zij beschrijft niet hoe de samenwerking is vormgegeven. Ook wordt niet duidelijk waar de

samenwerking met andere partners uit bestaat, terwijl LKCA juist daarmee zou kunnen laten zien hoe zij ondersteunend is aan de sector.

Geografische spreiding

LKCA werkt landelijk en haar aanwezigheid in de regio's wordt steeds zichtbaarder door provinciale accounthouders en de helpdesk. Zij werkt samen met provinciale ondersteunende instellingen, bijvoorbeeld via de Raad van twaalf. Tussen de partijen wordt kennis gedeeld en verspreid. De raad is hier positief over, maar mist een visie van LKCA op haar ondersteuning van de stedelijke regio's en welke doelen zij daarmee heeft voor de toekomst. Ook ziet hij niet terug hoe de samenwerking met andere landelijke bovensectorale ondersteunende instellingen en het Fonds voor Cultuurparticipatie richting de regio's wordt vormgegeven.

Toepassing Fair Practice Code

LKCA gaat in haar aanvraag zeer beperkt in op de toepassing van de code. In de aanvraag wordt slechts een keer melding gemaakt van de code, door te benoemen dat deze als actueel thema wordt verkend.

Er is een groot aantal zzp'ers werkzaam op het terrein van educatie en participatie. LKCA zou ten aanzien van deze code een voortrekkersrol en meerwaarde kunnen hebben richting de sector, die verder gaat dan alleen *fair pay*. LKCA zou de positie van zzp'ers kunnen versterken door het een belangrijk aandachtspunt op (voorlichtings)bijeenkomsten en op haar website te laten zijn, of door de code te agenderen bij opdrachtgevers en lokale beleidsmakers.

Toepassing Governance Code Cultuur

LKCA werkt met het raad-van-toezichtmodel. Bestuur en raad van toezicht werken vanuit de acht principes van de code.

De raad is positief over de open procedure die gevolgd wordt en de aandacht die LKCA heeft voor diversiteit bij de werving van nieuwe leden.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

LKCA toont zich zeer bewust van de code, waarvan zij ook penvoerder is geworden. LKCA heeft diversiteit en inclusie onderdeel van haar visie gemaakt en een actieplan opgesteld met doelen voor de thema's personeel, partners, programma en publiek. Ook streeft zij diversiteit in de raad van toezicht na. De raad heeft hier waardering voor.